

Rapport

Dnr 20KS467-1
2021-01-18

Lars Harbe
lars.harbe@gavle.se

Rapport över genomförd tillsyn 2020 av arkivvården i Gävle kommun

Kommunstyrelsen har i sin roll som arkivmyndighet beslutat om tillsynsplan för 2020 ((19KS502, 2019-12-03, § 254). Av tillsynsplanen framgår att kommunarkivet under 2020 ska granska tillämpning av gallringsbeslut hos Gävle Energi AB och arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden samt genomföra en enkät om arkivvården hos kommunstyrelsen och övriga nämnder.

Här nedan följer ett sammandrag av gjorda bedömningar och rekommendationer samt resultat av enkäten.

Tillämpning av gallringsbeslut hos arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden och Gävle Energi AB, dnr 20ARM5 och 20ARM6.

Båda granskningarna visar på brister i arkivvården i den del som gäller gallring av allmänna handlingar i både vad gäller handlingar på papper och sådana som förs digitalt.

Arkivmyndigheten konstaterar att arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, AFN, inte har något eget gallringsbeslut för de allmänna handlingar som uppkommer i nämndens verksamhet. Det innebär att gallring bara är tillåten om den är föreskriven i lag eller förordning. Det gäller även för handlingar av ringa eller tillfällig betydelse som vanligtvis gallras så snart de blivit inaktuella. AFN föreslås anta ett tillfälligt gallringsbeslut för sådana handlingar i avvaktan på att nämndens informationshanteringsplan färdigställs.

AFN ansvarar enligt 14 § arkivlagen för arkivet från den upphörda arbetsmarknads- och näringslivsnämnden. Nämndens gallringsbeslut är fortfarande giltigt och ska därför tillämpas på de handlingar som ingår i dennes arkiv. Tillsynen har visat att detta inte görs. Utebliven gallring kan innebära att personuppgifter behandlas i strid med dataskyddsförordningen. AFN bör kontrollera att förutsättningarna för gallring kvarstår och efter eventuella ändringar säkerställa att gallringen genomförs. AFN bör även kontrollera hur omsorgs- och socialnämndernas gallringsbeslut tillämpas i de verksamheter som överförts till nämnden.

Styrelsen för Gävle Energi har beslutat om gallring. Beslutet finns redovisat i en gallringsplan som gäller både för handlingar som upprättats digitalt och på papper. Av beslutet framgår att beslutad gallring ska genomföras när gallringsfristen löpt ut. Granskningen omfattade tre olika handlingstyper med skilda gallringsfrister. Handlingarna förs både digitalt och på papper.

Granskningen visar att bolaget för närvarande inte kan tillämpa gallringsbeslutet vad gäller de digitala handlingarna då systemen saknar funktioner för selektiv gallring. Sådana funktioner kommer att införas i takt med att de erbjuds av systemleverantörerna. Det finns även brister i gallringen av de pappersbaserade handlingarna. Berörda pappershandlingar arkiveras på sätt som innebär att gallringen inte kan genomföras som beslutat eller gallras inte alls.

Arkivmyndigheten rekommenderar Gävle Energi AB att anpassa gallringsbeslutet avseende de digitala handlingarna till de faktiska möjligheterna som finns för gallring samt att skapa och dokumentera rutiner för att säkerställa att gallringen genomförs vid beslutad tidpunkt.

Resultatet av granskningarna har lämnats till respektive nämnd och styrelse.

Enkät om arkivvård, dnr 20ARM4.

Kommunarkivet har som en del av 2020 års tillsyn genomfört en enkät om arkivvård och angränsande frågor. Enkäten är en uppföljning av den undersökning som genomfördes 2017 och har besvarats av samtliga nämnder. Frågorna har inte skickats ut till kommunens bolag eller revisorskollegiet.

I arkivlagen föreskrivs att nämnderna ska bevara, ordna och vårda sina arkiv för att tillgodose allmänhetens rätt att ta del av allmän handling, förvaltningens och rättskipningens behov av information samt forskningens behov. Vad som avses med arkivvård finns angivet i arkivlagen. Bestämmelserna är teknikoberoende. I arkivförordningen finns angivet när en allmän handling är arkiverad. Nämnderna ska själva besluta om hur arkivvården ska genomföras utifrån de ramar som finns angivna i arkivlagen och kommunfullmäktiges riktlinjer för hantering av arkiv i Gävle kommun.

Enkätsvaren visar, liksom det gjorde 2017, att det finns brister i hanteringen av digitala handlingar. Trots pågående arbete om informations säkerhet inom kommunen är det ingen av nämnderna som har någon dokumenterade rutiner om skydd för digitala arkiv. Svaren visar även på brister vad gäller gallring av allmänna handlingar. Bara två av nämnderna svarar att man genomför beslutad gallring, fyra nämnder svarar att gallringsbesluten följs delvis medan övriga fyra inte vet i vilken omfattning besluten tillämpas eller inte. Av kommentarerna till frågan framgår att det framför allt är gallring av digitala handlingar som ger upphov till problem.

Av enkätsvaren framgår vidare att det bara är en av nämnderna som har en informationshanteringsplan som omfattar alla verksamheter. Fyra har svarat

att den deras informationshanteringsplan inte gör det och fem att man inte vet.

Att rutiner saknas betyder inte per automatik att det finns brister i arkivvården. Däremot kan det leda till att hanteringen skiftar mellan olika funktioner och personer vilket i sin tur kan få konsekvenser för nämndens möjligheter att bevara och gallra handlingarna.

Svaren visar att nämnderna är i behov av konkreta vägledningar och utbildningar i hur arkivverksamheten ska bedrivas för att uppnå önskat resultat. Sådana vägledningar kommer att ges ut av kommunarkivet under 2021.

Lars Harbe
Kommunarkivarie
Sektor styrning och stöd
kommunarkivet